

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ครูมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาสังคม ประเทศชาติจะเจริญได้ก็เพราะประชาชนในประเทศได้รับการพัฒนาอย่างถูกวิธี การพัฒนาจะดำเนินไปอย่างถูกต้องก็เพราะมีระบบการศึกษาที่ดี นั่นหมายถึงการมีครูที่มีคุณภาพเป็นที่เชื่อถือได้ว่า การพัฒนาประเทศในทุก ๆ ด้าน จะต้องประสบความสำเร็จภายในเวลาอันรวดเร็ว ดังนั้น ครูจึงมีความสำคัญมากสำหรับวงการศึกษานี้ เพราะครูคือ ผู้กำหนดอนาคตของชาติ สามารถที่จะสร้างนักเรียนให้เป็นผู้ที่มีศักยภาพและความสามารถที่จะแข่งขันกับทุกประเทศได้ตามกระแสการเปลี่ยนแปลง (รุ่ง แก้วแดง, 2542, หน้า 135)

บทบาทของครูที่สังคมคาดหวัง และต้องการให้ครูมีบทบาทในการถ่ายทอดอบรมสั่งสอน และให้การศึกษาโดยครูจะต้องกระทำทุกวิถีทาง เพื่อที่จะทำให้นักเรียนเกิดพัฒนาการทุก ๆ ด้าน สร้างเยาวชนรุ่นใหม่ให้มีคุณภาพมาตรฐานสูงเทียบเท่ากับมาตรฐานสากล ถ่ายทอดวัฒนธรรมและค่านิยม การสร้างคนดี ให้มีความก้าวหน้าทั้งทางด้านความรู้ สติปัญญา และคุณธรรม พร้อมทั้งจะดำเนินชีวิตที่ดีงาม และสร้างสรรค์สังคม ประพฤติตนเป็นคนดีของสังคม แต่สิ่งที่หวังจะเป็นจริงได้ ครูต้องพัฒนาตนเอง ให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถด้านการสอน เป็นผู้มีความรู้คุณธรรม จริยธรรม ประพฤติตนดีเป็นที่น่าเคารพนับถือ รวมทั้งเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เยาวชน และสังคม ด้วยเหตุที่การศึกษาปัจจุบันที่เน้นคุณธรรมจริยธรรม เพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนมีคุณภาพเป็นคนเก่งและเป็นคนดี มีแนวทางในการดำเนินชีวิตในสังคมที่ถูกต้อง ไม่ให้เกิดปัญหาในสังคม และประเทศชาติในอนาคต (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2540, หน้า 192-193)

เนื่องจากครูเป็นผู้มีบทบาททั้งในด้านการสอนและประพฤติดนให้เป็นแบบอย่างที่ดีในเชิงคุณธรรมและจริยธรรม เป็นบุคคลสำคัญในการให้การศึกษาและพัฒนาให้นักเรียนให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและมีคุณธรรมจริยธรรม แต่การที่ครูจะสามารถทำหน้าที่ที่สำคัญนี้ได้ดีนั้น ครูจะต้องประกอบด้วยลักษณะต่าง ๆ หลายประการนับตั้งแต่ความรู้ความสามารถ ทักษะอุปนิสัย บุคลิกภาพ อุดมคติ และพฤติกรรมที่แสดงออกทางด้านคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งจะเป็นการกำหนดคุณภาพของบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งพฤติกรรมของครูสำคัญกว่าคำสอนหลายสิบเท่า เพราะเด็กจะจดจำพฤติกรรมของครูได้อย่างติดตาฝังใจมากกว่าการจดจำคำสอน ดังนั้นการจะสอนให้เด็กเป็นคนมีศีลธรรม ครูต้องเป็นคนดีมีศีลธรรมให้อย่างชัดเจน (ชวน หลีกภัย, 2543, หน้า 15) รวมทั้ง

เป็นตัวอย่างในการประพฤติตนในการทำมาค้าดี ละเว้นความชั่ว ให้นักเรียนได้เห็นและศรัทธา
นำไปปฏิบัติตามในสิ่งที่ต้องทำตามต่อไป

ความสำคัญของอาชีพครูเป็นอาชีพที่บุคคลทั่วไปให้ความเคารพยกย่อง สำหรับอาชีพอื่น ๆ
เช่น แพทย์ พยาบาล วิศวกร สถาปนิก ทนายความ ฯลฯ วิชาเหล่านี้จะต้องมีจรรยาบรรณของวิชาชีพ
ที่ผู้ประกอบวิชาชีพนั้น ๆ ต้องยึดถือและปฏิบัติตามเพื่อให้เกิดเอกลักษณ์ อุดมการณ์ วินัย และ
คุณธรรมจริยธรรมแห่งวิชาชีพที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ตลอดจนเป็นการสร้างศรัทธา และความเชื่อถือ
ให้เกิดในวิชาชีพเหล่านั้น สำหรับผู้ประกอบวิชาชีพครูนั้น การที่จะให้ครูได้ปฏิบัติตาม ซึ่งเป็นสิ่ง
นำเคารพยกย่องของศิษย์ และบุคคลทั่วไป โดยต้องสำนึกอยู่เสมอว่า การเป็นครูนั้นมีใช้มีแต่ความรู้
ในหลักวิชาเท่านั้นแต่ต้องพัฒนาโดยรอบด้านในลักษณะด้านอื่น ๆ มาประกอบอีกมาก ควรพัฒนาครู
ให้มีบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างสูงต่อการพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ให้มีคุณภาพ คุณธรรม
จริยธรรม (ทัศนีย์ ทองสว่าง, 2539, หน้า 276)

ปัจจุบันสภาพสังคมเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทำให้ครูเกิดความสับสนในบทบาท
ของตนมากขึ้น รวมทั้งแนวคิดในการผลิตครูที่เปลี่ยนแปลงจึงส่งผลให้ครูมีคุณธรรมจริยธรรมน้อยลง
ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญที่ควรตระหนักเป็นอย่างยิ่งแต่ต้องอาศัยคุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งครูต้อง
ตระหนักถึงบทบาท และความสำคัญของอาชีพครูอย่างถ่องแท้จึงจะประสบความสำเร็จในอาชีพ
อย่างแท้จริง

ปัญหาจริยธรรมของครูจากข่าวสารและความคิดเห็น ที่บุคคลรับรู้ถึงการประพฤติปฏิบัติ
ในทางที่ไม่ดีของครูเป็นไปอย่างกว้างขวาง อาจเนื่องมาจากสาเหตุที่ ในปัจจุบันการสื่อสารทั่วถึง
และรวดเร็ว ข่าวสารจะนำเสนอทั้งหน้าหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ และสื่ออื่น ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต
ซึ่งครูเป็นผู้ที่สังคมคาดหวัง และถือว่าเป็นบุคคลที่ควรเป็นแบบอย่างที่ดี เมื่อครูมีประพฤตินทางไม่ดี
ย่อมเป็นที่สนใจของสังคมว่าไม่มีคุณธรรม จริยธรรม ไม่มีจรรยาบรรณ มีข่าวและเรื่องราวเกี่ยวกับ
ความประพฤติที่ไม่ดีของครู เรื่องชู้สาว ซึ่งเป็นปัญหาให้เห็นดังข่าวที่ลงในหนังสือพิมพ์ ครูลามก
เหตุการณ์ฉ้อฉลหรือปัญหาล่วงเกินทางเพศ ของครูชาย จากข่าวตามหน้าหนังสือพิมพ์ และจาก
การสรุปผลการดำเนินการทางวินัยของข้าราชการครูที่ทำผิดในเรื่องต่าง ๆ เช่น ชู้สาว การวางตัว
ไม่เป็นกลางทางการเมือง หนีสิน ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน การขาดราชการติดต่อใน
คราวเดียวกันเกินกว่า 15 วัน โดยไม่มีเหตุอันควร ไม่ปฏิบัติตามระเบียบ การประพฤติตนไม่เหมาะสม
กับหน้าที่ราชการ ลงโทษเด็กนักเรียนรุนแรงเกินกว่าเหตุ การร้องทุกข์ต่าง ๆ การใช้ตำแหน่ง
ประกันตัวผู้ต้องหา การลอกเลียนผลงานทางวิชาการ การไม่ปฏิบัติตามระเบียบเกี่ยวกับการจัดซื้อ
จัดจ้าง เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ ล้วนทำให้ครูถูกวิจารณ์ไปในทางเสื่อมเสียจากสังคม บทบาทความเป็นครู

ที่ไม่เหมาะสมเป็นสาเหตุที่นำมาสู่ความเสื่อมถอยของสถาบันครูและสถาบันการศึกษาและ
เป็นปัญหาเรื่องมาตรฐานคุณธรรมและจริยธรรมครู

ปัญหาจริยธรรมครู ซึ่งได้ชื่อว่า “แม่พิมพ์” ของชาติ เป็นเรื่องที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
ทั้งหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการมีหน้าที่รับผิดชอบร่วมกันแก้ไขปัญหาดังกล่าว อันเกิดจาก
การประพฤติผิดจริยธรรมครูให้ถูกล้างไปด้วยดี เพราะจริยธรรมจึงมีความสำคัญต่อคนในสังคม
ฉะนั้นครูควรมีจริยธรรมครูเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติที่ดีงามของครูเพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีงาม
แก่ศิษย์และประชาชนทั่วไป จากแนวคิดและคำกล่าวของบุคคลต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วแสดงให้เห็นถึง
ความจำเป็นในการพัฒนาจริยธรรมครูให้มีลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นแนวทางประพฤติปฏิบัติ
ที่ดีงามของครูในการเป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่ศิษย์ที่จะเป็นคนดีในสังคมและประเทศชาติต่อไป ได้แก่
ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความอดทน อคillation ความอดออม ความเสียสละ และความมีระเบียบ
เป็นต้น (พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต), 2541, หน้า 4-5)

ปัจจุบันปัญหามีการกล่าวถึงจริยธรรมครู ด้านความรับผิดชอบ ด้านความมีระเบียบวินัย
ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความอดทนอดกลั้น ด้านความประหยัดอดออม ด้านความเสียสละ
ด้านความสามัคคี ด้านศรัทธาในอาชีพครู ด้านความยุติธรรม ด้านความกตัญญูคุณงาม
ด้านความเมตตากรุณา กันมาก เพราะเกรงว่าจะส่งผลกระทบต่อจริยธรรมของนักเรียน โดยนำความบกพร่อง
ทางคุณธรรมจริยธรรมของครูเป็นไปเยี่ยงอย่าง ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวก่อให้เกิดความเดือดร้อน
และความเสียหายแก่ตนเอง ผู้อื่นในสังคม และประเทศชาติต่อไปในอนาคต (เพ็ญศิริ จีระเชษฐกุล,
2539, หน้า 41)

พลังทางจริยธรรมที่ขัดแย้งกันผู้คนให้สัมพันธ์ต่อกัน ด้วยความเกื้อกูลและร่วมกันสร้าง
สังคมไทยให้น่าอยู่ นอกจากนั้นการเสริมสร้างจริยธรรมเพื่อรับมือกับปัญหาของยุคพัฒนาจริยธรรม
เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับชีวิตและสังคมในยุคที่คนร่ำร้องถึงจริยธรรม ในสภาพสังคมเสื่อมโทรม
ทางจิตใจ จำเป็นต้องเร่งรัดการเสริมสร้างจริยธรรม ชนิดที่เตรียมรับมือไว้ให้พร้อมกับการพัฒนา
ยุคใหม่ที่กำลังจะมาถึงพร้อมกับความเจริญทางวัตถุที่จะตามมาในอนาคต ปัญหาจริยธรรมครู
เป็นปัญหาสำคัญยิ่ง เพราะการพัฒนาประเทศไม่สามารถดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพถ้ายังไม่มี
การพัฒนาครูให้มีจริยธรรมที่เหมาะสมในการประพฤติดนให้เป็นตัวอย่างกับเยาวชนของชาติ

จากศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยเกี่ยวกับจริยธรรมครูที่มีอยู่อย่างหลากหลาย
ในอดีตพบว่าการอธิบายจริยธรรมครูในด้านต่าง ๆ ทั้งที่เหมือนกันและแตกต่างกัน ดังนั้นผู้วิจัย
สนใจที่จะวิเคราะห์องค์ประกอบจริยธรรมครู โดยการสังเคราะห์องค์ประกอบจริยธรรมครูจากแนวคิด
ของผู้รู้ต่าง ๆ ได้องค์ประกอบจริยธรรมครู 11 องค์ประกอบ และนำแนวคิดจริยธรรมครูมาเป็น
กรอบแนวคิดในการวิจัย โดยเสนอโมเดลเชิงสมมติฐานองค์ประกอบจริยธรรมครูที่สร้างขึ้น

เป็นสมมติฐานการวิจัย ได้องค์ประกอบจริยธรรมครูแบ่งออกเป็น 11 ด้าน ดังนี้ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความอดทนอดกลั้น ด้านความอดออม ด้านความเสียสละ ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความสามัคคี ด้านความยุติธรรม ด้านความกตัญญูกตเวที ด้านความเมตตากรุณา ด้านความรักและศรัทธาในอาชีพครู จากนั้นจึงจะตรวจสอบจริยธรรมครู ในทางปฏิบัติจริงว่าครูมีการประพฤติปฏิบัติทั้ง 11 ด้าน ตามที่ได้จากผลการสังเคราะห์แนวคิดของผู้รู้หรือไม่ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบ แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ วิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis = EFA) และวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis = CFA) ข้อค้นพบในการวิจัยครั้งนี้ คาดว่าจะทำให้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านจริยธรรมของครู สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางพัฒนาจริยธรรมครูให้เป็นไปในแนวที่พึงประสงค์และเป็นแนวทางในการสร้างแบบวัดคุณลักษณะด้านจริยธรรมครูได้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. สังเคราะห์องค์ประกอบจริยธรรมครู
2. วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันจริยธรรมครูตามโมเดลสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. ทราบองค์ประกอบจริยธรรมครูที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน
2. เป็นแนวทางพัฒนาจริยธรรมครูให้เป็นไปในแนวทางที่พึงประสงค์
3. เป็นแนวทางในการสร้างแบบประเมินจริยธรรมครู

ขอบเขตของการวิจัย

1. องค์ประกอบจริยธรรมครูสังเคราะห์จากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมครู วิธีพุทธศาสนาและปัญหาสังคมแบ่งจริยธรรมครูออกเป็น 11 ด้าน ดังนี้

- 1.1 ความซื่อสัตย์
- 1.2 ความรับผิดชอบ
- 1.3 ความอดทนอดกลั้น
- 1.4 ความอดออม
- 1.5 ความเสียสละ
- 1.6 ความมีระเบียบวินัย

- 1.7 ความสามัคคี
- 1.8 ความยุติธรรม
- 1.9 ความกตัญญูทดแทน
- 1.10 ความเมตตากรุณา
- 1.11 ความรักและศรัทธาในอาชีพครู

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้มี 2 กลุ่ม ได้แก่

2.1 ครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 7 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชลบุรี ระยอง จันทบุรี ปราจีนบุรี สระแก้ว และตราด ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 6,940 คน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1,000 คน เลือกมาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน

2.2 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 7 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชลบุรี ระยอง จันทบุรี ปราจีนบุรี สระแก้ว และตราด ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 18,863 คน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1,000 คน เลือกมาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. จริยธรรมครู หมายถึง ความประพฤติ การกระทำ ตลอดจนความรู้สึกลึกซึ้งอันถูกต้องดีงามเป็นสิ่งที่สังคมชมชอบให้การสนับสนุนที่ครูควรประพฤติปฏิบัติเพื่อให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองแก่ตน แก่ศิษย์ เพื่อนร่วมงานและบุคคลทั่วไป เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ ในการดำเนินชีวิตทั้งกาย วาจา ใจ อย่างถูกต้องและเหมาะสม ในการครองตน ครองคน ครองงาน และเรื่องที่เกี่ยวข้องกับขนบธรรมเนียมประเพณี กฎหมาย อุดมการณ์ วินัย มารยาท ในการประกอบอาชีพ วัดได้โดยใช้แบบวัดคุณลักษณะด้านจริยธรรมครู ซึ่งแบ่งจริยธรรมครูออกเป็น 11 ด้าน ดังนี้

1.1 ความซื่อสัตย์ หมายถึง การประพฤติปฏิบัติอย่างเหมาะสมของครู อย่างตรงไปตรงมาทั้งทางกาย วาจา ใจ ต่อตนเองและผู้อื่น เช่น ตรงต่อหน้าที่ ตรงต่อเวลา ปฏิบัติตามกฎระเบียบรักษาคำมั่นสัญญา เป็นต้น

1.2 ความรับผิดชอบ หมายถึง การประพฤติปฏิบัติหน้าที่ของครูด้วยความมุ่งมั่นด้วยความพากเพียร และความละเอียดรอบคอบ ยอมรับผลการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อบรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย ทั้งพยายามที่จะปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น

1.3 ความอดทนอดกลั้น หมายถึง การประพฤติปฏิบัติของครูในการห้ามใจตนเอง ฝึกลีลา การข่มใจ เข้มแข็ง ไม่หวั่นไหว ปรับตัวรู้จักควบคุมอารมณ์ การแสดงออกทั้งกาย วาจา ใจ ได้อย่างเหมาะสม และอดทนอดกลั้นต่อคำวิพากษ์วิจารณ์ด้วยจิตใจที่เข้มแข็ง

1.4 ความอดออม หมายถึง การประพฤติปฏิบัติของครูในการใช้ทรัพย์สิน เวลา ทรัพยากรทั้งส่วนตัวและส่วนรวมให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าสูงสุดอย่างเหมาะสมในการดำรงชีวิต ที่ไม่เดือดร้อน ในทางเศรษฐกิจและสังคมให้เป็นตัวอย่างแก่ศิษย์

1.5 ความเสียสละ หมายถึง การประพฤติปฏิบัติของครู ในการละความเห็นแก่ตัว การให้ปันแก่บุคคลที่ควรให้ด้วยกำลังกาย กำลังสติปัญญา และสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อส่วนรวม ให้ความช่วยเหลือในกิจกรรมต่าง ๆ ไม่นิ่งดูดาย ให้คำแนะนำ ช่วยแก้ปัญหาให้ลูกศิษย์และผู้อื่น ด้วยความเต็มใจ

1.6 ความมีระเบียบวินัย หมายถึง การประพฤติปฏิบัติของครูที่ถูกต้องและเหมาะสม ตามกติกา ข้อบังคับ กฎหมาย ศีลธรรม จรรยาบรรณของครูที่สังคมยอมรับ

1.7 ความสามัคคี หมายถึง การประพฤติปฏิบัติของครู ในการให้ความร่วมมือ ทำกิจกรรม ให้คำแนะนำ ปรึกษาช่วยเหลือแก่นักเรียน เพื่อนครู ชุมชน และสังคม รวมทั้งเข้าร่วม กิจกรรมของชุมชนและสังคมเพื่อให้เกิดความสำเร็จ

1.8 ความยุติธรรม หมายถึง การประพฤติปฏิบัติของครูด้วยความเที่ยงตรงสอดคล้องกับ ความเป็นจริงและเหตุผลไม่มีความลำเอียง มีความเป็นธรรมและมีความเป็นกลาง เอาใจใส่และ ปฏิบัติต่อนักเรียนทุกคนอย่างเสมอภาค ตัดสินปัญหาของนักเรียนด้วยความเป็นธรรม ยินดีช่วยเหลือ นักเรียน ผู้ร่วมงานและผู้บริหารโดยไม่เลือกปฏิบัติ

1.9 ความกตัญญูกตเวที หมายถึง การประพฤติปฏิบัติของครูที่มีความสำนึกในบุญคุณ ของผู้อื่น บุญคุณของแผ่นดิน คือ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ โดยการแสดงความเคารพเทิดทูน บูชา และการตอบแทนบุญคุณของผู้อื่น

1.10 ความเมตตากรุณา หมายถึง การประพฤติปฏิบัติของครูในความรักใคร่ปรารถนา ที่จะให้ผู้อื่นมีสุข มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานและสังคม โดยแสดงความสนใจ ห่วงใยในการเรียน ความประพฤติของนักเรียนด้วยเต็มใจ

1.11 ความรักและศรัทธาในอาชีพครู หมายถึง การประพฤติปฏิบัติของครูที่แสดงออก ถึงความชื่นชมและเชื่อมั่นในอาชีพครู ยอมรับและเต็มใจเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน ขององค์กรวิชาชีพครูด้วยความเต็มใจ รวมถึงปกป้องเกียรติภูมิของอาชีพครู

2. องค์ประกอบจริยธรรมครู หมายถึง ตัวแปรแฝงจริยธรรมครูที่พัฒนามาจากการ รวมตัวแปรสังเกตได้และถ่วงน้ำหนักตัวแปรแต่ละตัวด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบ

3. นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่กำลังศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันออก

4. ครูผู้สอน หมายถึง ครูที่ทำหน้าที่สอนนักเรียนมัธยมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันออก

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University